

УДК 378.011:81-13:373

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-8-37>**Мар'яна ЛУК'ЯНЧУК,***orcid.org/0000-0002-0196-7737*

кандидат педагогічних наук,

викладач іноземних мов

*КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради
(Луцьк, Україна) marian87luk@gmail.com***Майя ФЕДОРЕЦЬ,***orcid.org/0000-0002-2990-4340*

викладач-методист іноземних мов

*КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради
(Луцьк, Україна) mfedoretc@gmail.com***Тамара БОЙКО,***orcid.org/0000-0001-5343-8063*

викладач-методист словесних дисциплін

*КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради
(Луцьк, Україна) tbojko202@gmail.com*

ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

Проблема готовності учителя до професійної діяльності привертає постійну увагу дослідників, педагогів-практиків, тому статтю присвячено актуальній проблемі підготовки майбутніх фахівців, здатних на високому рівні формувати комунікативну компетенцію учнів початкової школи. Досліджено означену підготовку за умов запровадження Державного стандарту початкової загальної освіти засобами міжпредметних зв'язків. Мета дослідження полягає в розкритті поняття «готовність» та аналізі проблеми професійної підготовки майбутнього вчителя до зазначеної діяльності. Сучасні зміни в соціально-економічному, духовному розвитку українського суспільства, прагнення інтегруватися до світового освітнього простору вимагають оптимізації освіти в початковій школі й удосконалення формування комунікативної компетентності молодших школярів, покращення мовленнєвої підготовки учнів. Аналіз цих змін, які відбуваються в сучасній освіті та відображені в низці нормативних документів, дають підстави стверджувати, що питання готовності студентів ВНЗ до формування комунікативно-мовленнєвих умінь учнів початкової школи як майбутніх професіоналів є одним із головних завдань сучасної української школи й буде успішним за дотримання компетентнісного, діяльнісного та особистісного підходу до організації освітнього процесу. У статті здійснено узагальнення теоретичних досягнень і шляхів вирішення цієї проблеми шляхом реалізації технології формування комунікативної компетентності молодших школярів засобами міжпредметних зв'язків. Уточнено сутність понять «підготовка майбутніх учителів до формування комунікативної компетентності молодших школярів» і «готовність майбутніх учителів формування комунікативної компетентності молодших школярів засобами міжпредметних зв'язків»; структуру готовності, критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх учителів до формування комунікативної компетентності молодших школярів засобами міжпредметних зв'язків. Розглянуто рівні сформованості комунікативної компетентності в молодших школярів.

Ключові слова: *підготовка, формування готовності, майбутні вчителі, комунікативна компетентність, молодші школярі, компоненти готовності.*

Maryana LUKYANCHUK,*orcid.org/0000-0002-0196-7737*

Candidate of Pedagogical Sciences,

Foreign Language Teacher

*The Municipal Higher Educational Institution "Lutsk Pedagogical College"**of the Volyn Regional Council**(Lutsk, Ukraine) marian87luk@gmail.com*

Maya FEDORETS,

orcid.org/0000-0002-2990-4340

Foreign Language Teacher-Methodologist

The Municipal Higher Educational Institution "Lutsk Pedagogical College"

of the Volyn Regional Council

(Lutsk, Ukraine) mfedoretc@gmail.com

Tamara BOYKO,

orcid.org/0000-0001-5343-8063

Teacher-Methodologist of Verbal Disciplines

The Municipal Higher Educational Institution "Lutsk Pedagogical College"

of the Volyn Regional Council

(Lutsk, Ukraine) tbojko202@gmail.com

READINESS OF FUTURE TEACHERS TO FORMATION OF COMMUNICATIVE COMPETENCE OF JUNIOR SCHOOLCHILDREN BY MEANS OF INTERDISCIPLINARY RELATIONS

The problem of teacher's readiness for professional activity attracts constant attention of researchers, teachers-practitioners, therefore our article is devoted to an actual problem of preparation of the future experts capable to form communicative competence of elementary school pupils at a high level. The mentioned training under the conditions of introduction of the State standard of primary general education by means of interdisciplinary connections is investigated. The aim of the study is to reveal the concept of "readiness" and analyze the problem of professional training of future teachers for this activity. Modern changes in the socio-economic, spiritual development of Ukrainian society, the desire to integrate into the world educational space require optimization of education in primary school and improving the formation of communicative competence of primary school children, improving speech training of students. Analysis of these changes in modern education and reflected in a number of regulations, suggest that the readiness of university students to form communication and speaking skills of primary school students as future professionals is one of the main tasks of modern Ukrainian school and will be successful in adherence to the competence, activity and personal approach to the organization of the educational process. The article summarizes the theoretical achievements and ways to solve this problem by implementing the technology of formation of communicative competence of junior students by means of interdisciplinary links. The essence of the concepts: "preparation of future teachers for the formation of communicative competence of junior schoolchildren" and "readiness of future teachers for the formation of communicative competence of junior schoolchildren by means of interdisciplinary connections"; structure of readiness, criteria, indicators and levels of formation of readiness of future teachers for formation of communicative competence of junior schoolchildren by means of interdisciplinary connections are specified. The levels of formation of communicative competence in junior schoolchildren are considered.

Key words: *preparation, formation of readiness, future teachers, communicative competence, junior schoolchildren, components of readiness.*

Постановка проблеми. Підготовка кваліфікованого фахівця, здатного забезпечити ефективний освітній процес, передбачає формування відповідного рівня готовності студента до зазначеного виду діяльності (Яценюк, 2014). Проблема формування комунікативно-мовленнєвих умінь є однією з ключових у системі освіти. Тенденція зміни знаннєвої освітньої педагогіки на компетентнісну викликана сучасними соціальними вимогами, оскільки потребує виховання самостійних, ініціативних і відповідальних членів суспільства, здатних до взаємодії. Компетентнісний підхід є не лише перспективним, а й фокусує основні зусилля учасників педагогічного процесу на створенні середовища, оптимального для особистісної самореалізації учня. Особливого значення він набуває в інтегральному поєднанні з комунікативним підходом,

що наближає навчальний процес до реальних умов спілкування. Специфіка навчання молодших школярів зумовлена сензитивністю віку учнів, тому формування комунікативної компетентності буде більш ефективним при використанні міжпредметних зв'язків. Саме в процесі вивчення української та англійської мов школярі мають можливість помічати багато спільного, знаходити відповідності з іншими предметами, особливо з літературним читанням, оскільки мова є засобом вираження думок про об'єктивну дійсність, властивості й закономірності. Реалізація міжпредметних зв'язків сприяє науковій організації освітнього процесу і є стимулювальним фактором навчання української та англійської мов (Васильєва, 2013: 16–22).

Вироблення в учнів навичок практичного володіння рідною та іноземною мовами, уміння пра-

вильно будувати висловлювання в усній і письмовій формі є основним завданням.

Підготовка кваліфікованого фахівця, здатного забезпечити ефективне навчання учнів іноземної та рідної мов і формування комунікативно-мовленнєвих умінь, передбачає відповідний рівень готовності студента до зазначеного виду діяльності (Яценюк, 2014: 138–141). Проблема готовності вчителя до професійної діяльності привертає постійну увагу дослідників, педагогів-практиків.

Аналіз досліджень. Аналіз науково-методичної літератури свідчить, що проблемою навчання іншомовної грамоти учнів в початковій освіті займалися Л. Гусак, О. Коломінова, Н. Майер, С. Роман, Ю. Руднік, А. Соломаха та ін. Педагогічні, психологічні й методичні аспекти щодо передумов формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів досить широко висвітлено в науково-педагогічній літературі (А. Басіна, В. Буренко, О. Вишневський, Н. Гальскова, Н. Гез, В. Куліш, С. Ніколаєва, Є. Маслико, В. Редько, П. Сисоев, В. Яніна та інші) (Ізмайлова, 2010: 12). Теоретичні й методичні основи підготовки вчителів початкової школи досліджували Н. Бібік, В. Бондар, Л. Коваль, Н. Кічук, О. Савченко, Г. Тарасенко, Л. Хоружа, І. Шапошнікова й інші.

Метою статті є розкриття поняття «готовність» і проаналізувати проблеми професійної підготовки майбутнього вчителя до формування комунікативної компетенції молодших школярів.

Комунікативна компетентність молодших школярів – це інтегральна якість особистості, що передбачає єдність набуття досвіду через здатність встановлювати й підтримувати необхідні контакти з іншими людьми, оволодіння певними знаннями, уміннями й навичками, формування мотиваційно-ціннісної основи спілкування. Відповідно до різних підходів до визначення структури цієї компетентності, виділено три її компоненти: мотиваційний, когнітивний і діяльнісний, що тісно взаємопов'язані та визначають рівень сформованості комунікативної компетентності. Комунікативна компетентність формується засобами змісту освіти, рівень сформованості комунікативних умінь і навичок учнів безпосередньо пов'язаний зі здатністю молодших школярів використовувати набуті з різних предметів знання, що зумовлює особливо важливу роль міжпредметних зв'язків (Васильєва, 2015).

Метою викладання української та англійської мов у початкових класах є вдосконалення мовленнєвих і комунікативних умінь учнів на основі засвоєння елементарного курсу граматики та прак-

тичного використання набутих знань в усному й писемному мовленні (Васильєва, 2013: 16–22). Комунікативна компетентність є здатністю учня аналізувати мовні та позамовні поняття, явища, закономірності, порівнювати, узагальнювати їх, виділяти головні й другорядні ознаки; уявляти й за допомогою мовних виражальних засобів описувати предмети, явища, події, робити припущення щодо способу розв'язання проблемних ситуацій, добирати докази для доведення чи спростування власних і чужих думок, позицій, використовувати власний і опосередкований досвід і критично оцінювати свої й чужі висловлювання (Абрамович, 2004: 85).

Як показав досвід, вирішувати завдання якісної мовної освіти в початкових класах здатний педагог, який не лише володіє іноземною та рідною мовою, а й знає педагогіку початкової освіти, психологічні та фізіологічні особливості дітей, володіє методами й формами навчання молодших школярів (Волошина, 2018: 96–99).

Виклад основного матеріалу. Сьогодні підготовка в закладах вищої освіти повинна враховувати основні освітні тенденції, а отже, передбачати підготовку студентів на основі особистісно-орієнтованого та компетентнісного підходів, здатних до розвитку особистості учня (Лук'янчук, 2019).

Як зазначає Т. Фефілова, в умовах зростання соціальної ролі вчителя підготовка педагогічних кадрів повинна ґрунтуватися на поєднанні глибокого засвоєння основ теоретичних фахових знань із набуттям студентами практичних умінь і навичок застосовувати ці знання в майбутній педагогічній діяльності (Фефілова, 2014: 205).

Вивчення особливостей процесу формування комунікативної компетентності молодших школярів засобами міжпредметних зв'язків показує, що існують певні суперечності між наявним накопиченим теоретичним і практичним досвідом формування комунікативної компетентності молодших школярів і недостатньою розробленістю ефективних технологій формування комунікативної компетентності; між потребою в дидактичних матеріалах, що сприяють формуванню комунікативної компетентності молодших школярів, і відсутністю відповідного дидактичного забезпечення формування комунікативної компетентності засобами міжпредметних зв'язків (Васильєва, 2015).

Міжпредметні зв'язки є педагогічною категорією для позначення синтезу інтеграційних відносин між об'єктами, явищами й процесами реальної дійсності, що відображено в змісті, формах і методах навчально-виховного процесу та є важливим засобом формування комунікативної

компетентності молодших школярів. Використання міжпредметних зв'язків – засіб формування комунікативної компетентності, що допомагає здійснювати поетапну організацію роботи з формування комунікативних умінь, постійно ускладнюючи пізнавальні завдання, розширюючи поле дії творчої ініціативи й пізнавальної діяльності школярів, застосовуючи різні дидактичні засоби для їх ефективного здійснення (Васильєва, 2015).

Означені завдання має вирішувати вчитель, який володіє сучасними технологіями навчання іноземної або української мови та знає психолого-педагогічні особливості учнів молодших класів (Волошина, 2018).

Професійні вміння сучасного вчителя повинні бути спрямовані не просто на контроль знань і умінь школярів, а й на діагностику їхніх потреб, діяльності, особистісних якостей, створення сприятливих умов для їх реалізації, розвитку. Це значно складніше, ніж традиційна освіта (Саушкіна, 2014: 22–24).

Оскільки результатом підготовки є формування готовності, зупинимося на цьому понятті більш детально. У педагогічній літературі відсутня єдність щодо визначення поняття «готовність» (Волошина, 2018).

Поняття готовності до професійної діяльності розглядається з двох позицій: функціональної та особистісної. З функціонального погляду готовність – це сукупність певних знань, умінь і навичок, які необхідні людині для успішного включення в діяльність. З особистісного – це інтегрована якість особистості, яка складається з низки компонентів (мотиваційного, змістового, операційного тощо). Результати досліджень науковців із цієї проблеми дають підстави визначити готовність майбутніх учителів до формування комунікативної компетентності учнів початкових класів інтегрованою якістю, що характеризується єдністю компонентів (ціннісно-мотиваційного, змістово-креативного, процесуально-рефлексивного, особистісно-комунікативного) та характеризує цілі, мотиви, володіння необхідними знаннями, вміннями, навичками, професійною компетентністю формування іноземної комунікативної компетентності учнів (Лук'янчук, 2019).

Формування готовності майбутніх учителів і їхньої професійної підготовки базується на системі стандартів вищої освіти, які є основою оцінки якості вищої освіти та професійної підготовки (Лук'янчук, 2019).

Рівень готовності залежить від віку, досвіду, індивідуальних властивостей особистості. А. Імеладзе вважає, що результатом готовності є актуалі-

зація майбутнім фахівцем необхідних знань, мобілізація складників його професійного досвіду, інтелектуальних, емоційних, вольових процесів та оцінка власних можливостей, зіставлення одержаного результату з наявними вимогами суспільства (Яценюк, 2014: 138–141).

Рівень готовності майбутніх учителів початкової школи до реалізації іноземної навчальної діяльності в початковій школі визначатиметься специфікою уведення студента в навчальне іноземне середовище вищого навчального закладу, рівнем професійного самовизначення студента (Котенко, Веклич, 2013: 62–66), педагогічною взаємодією викладача вищого навчального закладу зі студентами та іншими чинниками (Волошина, 2019).

Аналіз наукових робіт, присвячених формуванню готовності майбутнього вчителя до професійної діяльності, дав нам змогу розробити актуальний у контексті цього дослідження критеріальний апарат. Система критеріїв і показників, які визначають рівні сформованості готовності майбутніх учителів до формування іноземної компетентності молодших школярів, розроблена з акцентом на компонентний склад готовності майбутніх учителів до вказаної діяльності. Отже, ми виокремили такі критерії (структурні компоненти) сформованості досліджуваної готовності: *мотиваційний, змістовий і рефлексивний* (Лук'янчук, 2019).

Зазначені компоненти характеризуються певними показниками, за якими можна говорити про рівень сформованості цієї якості в майбутніх педагогів.

Через *змістовий критерій* ми маємо змогу визначити рівень знань студентів-майбутніх учителів про психологічні та вікові особливості учнів початкової школи, зміст, форми й методи формування комунікативних компетентностей на уроках іноземної та української мов (Лук'янчук, 2019).

Мотиваційний компонент готовності майбутніх учителів початкової школи залежить від зовнішніх (необхідність виконання навчального плану студента, бажання отримати диплом ВНЗ, новизна, труднощі, навколишні обставини, поведінка присутніх тощо) та внутрішніх чинників (самооцінка підготовленості суб'єкта до діяльності, його психофізіологічний стан, вміння мобілізуватися для виконання майбутньої роботи, контролювати свої емоційну стабільність і рівень готовності, бажання оволодіти професією, набути навчальний досвід тощо) (Котенко, Веклич, 2013). Мотиваційний критерій готовності майбутніх учителів до форму-

вання комунікативної компетентності молодших школярів засобами іноземної та рідної мов ми виділили як ключовий і системоутворювальний (Лук'янчук, 2019).

Рефлексивний компонент готовності майбутніх учителів початкової школи має на меті формування в студентів навичок самостійного опанування іноземної та рідної мов, аналізу власної навчальної діяльності, а в подальшому й педагогічної діяльності, уміння передбачити можливі потреби й проблеми педагогічної діяльності (Котенко, Веклич, 2013). Рефлексивний критерій визначає здатність до рефлексії, доопрацювання, переробки та вдосконалення власних можливостей і здібностей (Лук'янчук, 2019).

За допомогою міжпредметних зв'язків у дітей формується навчально-пізнавальна культура, спільна для багатьох предметів: слухати вчителя, відповідати перед класом, читати вголос, уміння зіставляти, доводити. Реалізація міжпредметних зв'язків і проведення інтегрованих уроків сприяє розкриттю творчих здібностей кожного учня, урізноманітненню методів та організаційних форм навчання для посилення інтересу молодших школярів до знань, активізації мислення, оволодіння системою наукових знань і позитивно впливає на формування комунікативної компетентності (Васильєва, 2013: 16).

Підготовка кваліфікованого фахівця, здатного забезпечити ефективне навчання учнів, передбачає формування відповідного рівня готовності до зазначеного виду діяльності (Н. Бідюк, Н. Бориско, Л. Морська, С. Ніколаєва та ін.). Майбутній учитель повинен не лише досконало володіти знаннями, уміннями й навичками з іноземної та рідної мов, а й бути психологічно та технологічно готовим до навчання цього предмета учнів (Яценюк, 2014).

Початкова школа становить специфічну ланку шкільного навчання іноземної мови. Вона є фундаментом шкільної мовної освіти. Суттєво збагачують процесуальний компонент готовності майбутнього вчителя іноземної мови вміння скористатися власним мовленнєвим досвідом з рідної чи першої іноземної мови; аналізувати й оцінювати ситуацію спілкування та вибирати відповідну позицію (Яценюк, 2014); використовувати різноманітні форми й методи, навчальні стратегії та стилі навчання, що допоможуть кожному учневі усвідомити свій потенціал і проявити себе (Лук'янчук, 2019).

Реалізація міжпредметних зв'язків і проведення інтегрованих уроків сприяє розкриттю творчих здібностей кожного учня, урізноманіт-

ненню методів та організаційних форм навчання для посилення інтересу молодших школярів до знань, активізації мислення, оволодіння системою наукових знань і позитивно впливає на формування комунікативної компетентності (Васильєва, 2013).

Висновки. Основними психологічними аспектами формування комунікативної компетентності молодших школярів є спілкування, мотивація, інтерес, психологічна готовність учнів, що забезпечують ефективність навчального процесу (Васильєва, 2015).

Готовність майбутніх учителів до формування комунікативної компетентності молодших школярів засобами іноземної та української мов трактуємо як складник їхньої професійної компетенції, яка реалізовується через змістовий, процесуальний і мотиваційний компоненти.

Підготовка вчителя початкових класів до формування комунікативної компетентності молодших школярів набуває ефективності за умов реалізації науково обґрунтованої концепції, у якій комунікативне навчання розглядається не тільки як важлива умова професійної підготовки фахівця початкової ланки, а і як один із системостворюючих чинників цієї системи. Це можливо, якщо підготовка здійснюється відповідно до розроблених та обґрунтованих теоретичних і методологічних засад, у яких відображено сучасні освітні парадигми й концепції, зазначено сучасні методичні підходи до проблеми, ураховано вітчизняний і зарубіжний досвід полікультурної педагогічної освіти (Волошина, 2018).

Варто зазначити, що формування готовності майбутніх учителів початкової школи до освітньої діяльності має бути системним та охоплювати весь період навчання у ВНЗ. Оптимізація підготовки майбутніх учителів має відбуватися з урахуванням активного впливу на формування всіх складників його готовності до формування комунікативної компетентності молодших школярів засобами іноземної та рідної мов.

На нашу думку, шляхами оптимізації процесу підготовки майбутнього вчителя початкової школи, які в результаті сприятимуть формуванню висококласного фахівця, визначено посилення практичної спрямованості в професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи в контексті набуття професійно значущих навичок і вмінь іншомовно-навчальної діяльності; урізноманітненням форм, методів роботи й розширення матеріальної бази ВНЗ; підготовка викладачів ВНЗ до роботи з майбутніми вчителями початкової школи (Котенко, Веклич, 2013).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамович С. Д., Чікарьова М. Ю. Мовленнєва комунікація : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 472 с.
2. Васильєва О. В. Критерії та рівні сформованості комунікативної компетентності молодших школярів. *Педагогічний альманах*. 2013. Випуск 20. С. 16–22.
3. Васильєва О. В. Формування комунікативної компетентності молодших школярів засобами міжпредметних зв'язків : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09. Тернопіль, 2015. 22 с.
4. Волошина О. С. Підготовка майбутнього вчителя початкових класів до формування іншомовної компетенції учнів. *Інноваційна педагогіка*. 2018. Випуск 3. С. 96–99.
5. Измайлова О. А. Формування іншомовної комунікативної компетенції як структурного компоненту комунікативної культури студентів мовних ВНЗ. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти*. 2010. № 17. С. 66–72.
6. Котенко О. В., Веклич Ю. І. Формування готовності майбутніх учителів початкової школи до іншомовно-навчальної діяльності. *Проблеми освіти*. 2013. № 74 (2). С. 144–149.
7. Лук'янчук М. В. Підготовка майбутніх учителів до формування творчих здібностей молодших школярів у процесі навчання грамоти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2019. 298 с.
8. Саушкина Н. К. Метод проектов на уроке иностранного языка как средство активизации самостоятельной деятельности учащихся. *Научное сообщество студентов XXI столетия. Гуманитарные науки* : сборник статей по мат. XXII Междунар. студ. науч.-практ. конф. № 7 (22). URL: [http://sibac.info/archive/guman/7\(22\).pdf](http://sibac.info/archive/guman/7(22).pdf) (дата звернення: 28.01.2021).
9. Фефілова Т. Проблема формування творчої особистості майбутнього вчителя. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія «Педагогіка»*. 2014. № 2. С. 204–208.
10. Яценюк Н. І. Готовність майбутніх учителів іноземної мови до формування у молодших школярів іншомовної комунікативної компетенції засобами підручника. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Психологія і педагогіка». 2014. Випуск 30. С. 138–141.

REFERENCES

1. Abramovich S. D., Chikareva M. Yu. Movlennyyeva komunikaciya. [Speech communication]. Center for Educational Literature, 2004, P. 472 [in Ukrainian].
2. Vasilieva O.V. Kryteriyi ta rivni sformovanosti komunikatyvnoyi kompetentnosti molodshyx shkolyariv. [Criteria and levels of formation of communicative competence of junior schoolchildren]. Pedagogical almanac, 2013, Issue 20, P. 16–22 [in Ukrainian].
3. Vasilieva O.V. Formuvannya komunikatyvnoyi kompetentnosti molodshyx shkolyariv zasobamy mizhpredmetnykh zvyazkiv. [Formation of communicative competence of junior schoolchildren by means of interdisciplinary relations]. Ternopil, 2015, P. 22 [in Ukrainian].
4. Voloshyna O. S. Pidgotovka majbutnogo vchytelya pochatkovykh klasiv do formuvannya inshomovnoyi kompetencyi uchniv. [Preparation of the future primary school teacher for the formation of foreign language competence of students]. Innovative pedagogy, 2018, Issue 3, pp. 96–99 [in Ukrainian].
5. Izmailova O. A. Formuvannya inshomovnoyi komunikatyvnoyi kompetencyi yak strukturnogo komponentu komunikatyvnoyi kultury studentiv movnykh VNZ. [Formation of foreign language communicative competence as a structural component of communicative culture of students of language universities]. Language teaching in higher education institutions, 2010, Nr 17 pp. 66–72 [in Ukrainian].
6. Kotenko O. V., Veklych Y. I. Formuvannya gotovnosti majbutnix uchyteliv pochatkovoyi shkoly do inshomovno-navchalnoi diyalnosti. [Formation of readiness of future primary school teachers for foreign language and educational activities]. Problems of education, 2013, Nr 74 (2), pp. 144–149 [in Ukrainian].
7. Lukyanchuk M. V. Pidgotovka majbutnix uchyteliv do formuvannya tvorchykh zdibnostej molodshyx shkolyariv u procesi navchannya gramoty. [Preparation of future teachers for the creative abilities formation of junior students in the process of literacy]. Kyiv, 2019, P. 298 [in Ukrainian].
8. Saushkina N. K. Metod proektov na uroke inostrannogo yazyka kak sredstvo aktivyizatsyyi samostoyatelnoj deyatel'nosti uchashhysya. [Method of projects in a foreign language lesson as a means of activating independent activity of students]. Scientific community of students of the XXI century. Humanities, Nr 7 (22), URL: [http://sibac.info/archive/guman/7\(22\).pdf](http://sibac.info/archive/guman/7(22).pdf) [in Russian].
9. Fefilova T. Problema formuvannya tvorchoyi osobystosti majbutnogo vchytelya. [The problem of forming a creative personality of the future teacher]. Scientific Bulletin of Melitopol State Pedagogical University. Series: Pedagogy, 2014, Nr 2, pp. 204–208 [in Ukrainian].
10. Yatsenyuk N. I. Gotovnist majbutnix uchyteliv inozemnoyi movy do formuvannya u molodshyx shkolyariv inshomovnoyi komunikatyvnoyi kompetencyi zasobamy pidruchnyka. [Readiness of future foreign language teachers to form in younger students foreign language communicative competence by means of the textbook]. Scientific notes of the National University "Ostroh Academy". Series "Psychology and Pedagogy", 2014, Issue 30, pp. 138–141 [in Ukrainian].